

Vlaamse Juristenvereniging

Deze bijdrage werd door de Vlaamse Juristenvereniging geselecteerd en valt buiten de redactionele verantwoordelijkheid van het Rechtskundig Weekblad

Een integer jurist is een gezond jurist

Als het over deontologie gaat, vertoont menig jurist de neiging even weg te kijken. Van twee zaken één: ofwel behoort «deontologie» tot de thema's waarover aan tafel niet gepraat wordt, ofwel wordt met een zuinig glimlachje betoogd dat de deontologie van deze of gene juristengroep dermate specifiek is, dat een dialoog erover eigenlijk niet aan de orde is, althans niet buiten de eigen beroepsgroep. «Deontologie van de jurist» blijft bijgevolg vooral een onderwerp van academische studie, en dan nog bij voorkeur met gebruikmaking van de methoden van de rechtsvergelijking. Op het terrein blijft juridische deontologie een versnipperde bezigheid.

Bij nader toezien is dit echter een verbazende werkelijkheid, want wie deze en gene juridische beroepsbeoefenaar aan het woord hoort over de specificiteit van de eigen deontologie, loopt een ernstig risico herinnerd te worden aan de oude wijsheid dat «alles reeds is gezegd, maar nog niet door iedereen». De ogenschijnlijk uiteenlopende deontologische regels worden overigens opvallend vaak samengebracht onder gelijklopende, of minstens als synoniem geldende titels, die onderwerpen behandelen als «discrectie», «onafhankelijkheid», «cliëntbetrokkenheid» en dergelijke.

Met andere woorden: wie de regel wil overstijgen en op zoek gaat naar de ach-

terliggende waarde, zou wel eens sneller dan gedacht tot de vaststelling kunnen komen dat de onderscheiden juridische beroepen ook inzake deontologie nabij familie zijn dan zij zelf willen toegeven. Van hieruit is het maar een kleine stap naar de volgende werkhypothese: alle juridische beroepen dragen, elk op een eigen manier, bij tot de handhaving van de rechtsstaat. Hun deontologie is dan ook een weerspiegeling van de verwachtingen die de rechtsstaat en de rechtzoekenden kunnen koesteren ten aanzien van deze professionelen.

Een verwoording van deontologie en waarden in termen van verwachtingen creëert echter een ernstig risico op reductionisme. In het arsenaal van drogredeneringen heeft het volgende syllogisme al sinds lang burgerrecht verkregen in de juridische wereld: het is deontologisch verantwoord de belangen van de cliënt te dienen, een bepaalde handelwijze dient de belangen van de cliënt, dus is zij deontologisch verantwoord. Al te vaak merken we dat een verwoording van deontologische bekommernissen in termen van waarden en integriteit wordt misbruikt om deze al te stereotiepe kromredenering nog wat bij te schimken en minder doorzichtig te maken.

Natuurlijk zou het fout zijn het kind met het badwater weg te gooien en elke nieuwe verwoording van deontologische regels bij voorbaat af te wijzen als platte toegevingen aan een nog plattere commercialisering. Op dat vlak kan het zeker geen kwaad even over het muurtje

te kijken en na te gaan hoe vergelijkbare vragen in de medische sector zijn aangepakt. Ook om andere redenen is een uitstapje naar de wereld van de witte jassen ongetwijfeld interessant: de interne diversificatie van de beroepsuitoefening heeft in de gezondheidsberoepen een hogere graad van maturiteit bereikt dan het geval is in de juridische wereld, en die evolutie heeft onmiskenbare gevolgen voor de omgang met de deontologie.

Kortom: als juristen tot een gezonde benadering van hun deontologisch arsenaal willen komen, past het inspiratie te zoeken bij de Italiaanse schrijver Giuseppe Tomasi di Lampedusa, die een van zijn romanfiguren deed uitroepen: «Als we willen dat alles blijft zoals het is, zullen we alles moeten veranderen». Onze omgang met deontologie is zo'n oefening waard, ook al lijkt die op het eerste gezicht wat gewaagd. Een gezonde deontologie verdient immers dat er integer mee wordt omgegaan.

Frank Judo

Voorzitter Vlaamse Juristenvereniging

Op 16 mei a.s. organiseert de Vlaamse Juristenvereniging in Brussel een studiedag over de gemeenschappelijke deontologie van elke jurist, en de wegen naar integere juridische dienstverlening. Interne en externe sprekers lichten het onderwerp toe en vertegenwoordigers van de diverse juridische beroepsgroepen gaan in dialoog over hun gemeenschappelijke waarden en gedragsregels. Meer informatie op www.vjv.be.